

**АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ, БЕОГРАД
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕНАџМЕНТ У СПОРТУ**

НАУЧНО - НАСТАВНОМ ВЕЋУ

На основу одлуке Научно-наставног већа Факултета за менаџмент у спорту Алфа БК Универзитета у Београду, именована је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата, МА Јелене Арсић, под насловом: "**Утицај спортских и ван спортских чинилаца на окончање каријере врхунских спортиста**" у саставу:

1. Проф. др Драган Животић, редовни професор Факултета за менаџмент у спорту у Београду
2. Проф. др Јован Веселиновић, ванредни професор Факултета за менаџмент у спорту у Београду
3. Проф. др Радован Илић, редовни професор Факултета за физичку културу и менаџмент у спорту у Београду

Након увида у садржај и структуру докторске дисертације, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Јелена Арсић је рођена 1985. године у Лесковцу. Гимназију и Средњу Туристичку школу завршила је у Лесковцу, а један део школовања провела је у Енглеској на престижним летњим колеџима у Виндзору. Након завршених средњих школа, уписује Факултет за менаџмент у спорту Универзитета „Браћа Карић“, на коме завршава и мастер студије. Докторске студије уписује 2010. године на истом факултету.

Када је у питању пословни статус, кандидат има следеће позитивне референце:

Током студирања била је ангажована на организацији великих спортских догађаја у Београду, Светске лиге у одбојци 2005 и ЕЈОФ-а 2007. Од 2007-2011. била је запослена у Министарству омладине и спорта Републике Србије, на месту саветника, где је учествовала у писању Акционог плана за развој спорта 2009 –

2013 и радила на међународној сарадњи са Саветом Европе, организацији највеће Европске конференцији о спречавању насиља и расизма кроз промоцију различитости у спорту 2009 у Београду, била координатор сарадње на више образовних пројеката са Амбасадом Немачке у Београду и Факултетом за спорт у Лајпцигу, па све до редовних послова кореспонденције са Националним гранским спортским савезима, затим организације састанака, свечаности и пријема за потребе Министарства омладине и спорта, до писања теза за јавна обраћања тадашњег Министра. 2010. године ангажована је у својству спортског стручњака од стране Цудо савеза Србије, да у сарадњи са Министарством спорта напише, буде менаџер и координатор пројекта на тему Peace and Sport. Пројекат је исте године од стране организације Peace and Sport из Монака, која је под директиним патронатом Принца Алберта од Монака, био проглашен за другу најбољу спортску активност на ту тему у свету за 2010. годину.

Кандидат Јелена Арсић, од својих објављених радова Комисији је ставила на увид следеће:

- Арсић, Ј. (2014). *Насиље на спортским теренима као изазов савременог спортског менаџмента*. Зборник апстраката *Изазови савременог менаџмента у спорту* (стр. 14). Факултет за менаџмент у спорту: Београд
- Арсић, Ј. (2016). *Дуална каријера у врхунском спорту*. Зборник апстраката *Образовање у спорту* (стр. 15). Факултет за менаџмент у спорту: Београд
- Арсић, Ј. (2016). *Значај менталне припреме за врхунске спортисте*. Зборник апстраката *Образовање у спорту* (стр. 29). Факултет за менаџмент у спорту: Београд
- Арсић, Ј. (2016). *Sports sponsorship in the function of marketing and brand building*. Научни часопис *Менаџмент у спорту* (стр. 8-20). Факултет за менаџмент у спорту: Београд
- Арсић, Ј. (2017). *Разлози окончања врхунске спортске каријере жена у спорту*. Научни часопис *Спорт и бизнис* број 3. (стр. 81-84)
- Арсић, Ј. (2017). *Ментална припрема врхунских спортиста*. Научни часопис *Менаџмент у спорту* (рад прихваћен за штампу)
- Арсић, Ј. (2017). *Идентификација талента у спорту*. Научни часопис *Спорт, наука и пракса* (рад прихваћен за штампу)

2. ПРЕДМЕТ, ПОЛАЗИШТА И ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат у дисертацији наводи да је окончање активне спортске каријере, тј. повлачење из врхунског спорта саставни део процеса једне спортске каријере и да спортисти бивају суочени са унутрашњим и спољним притисцима промена које долазе са новим начином живота.

Кандидат је указала на то да тренутак у којем врхунски спортиста одлучи да оконча своју каријеру, може бити потпуно изненадан, али и унапред добро испланирана активност. Спортисти завршавају своју спортску каријеру због више разлога, укључујући старост, повреде, опадање њихових спортских перформанси, постепене промене у спортском статусу, проблеме са спортском заједницом или зарад неких других интереса. Шта год био разлог, повлачење из спорта је транзиција од спортисте ка бившем спортисти.

Свака фаза, укључујући транзицију и прилагођавање на живот после спорта, састоји се из више специфичних захтева којима се спортиста прилагођава. Све спортисте очекује да једног дана напусте спортско подручје високих перформанси и да пронађу нове изазове и нови начин живота. Прекид спортске каријере може се окарактерисати као неизбежан догађај који ће се десити пре или касније у животу сваког спортисте.

Они спортисти који су унапред планирали сам процес окончања каријере, лакше су се прилагодили новом начину живота и каријери после спорта у когнитивном, емотивном и бихејвиоралном погледу, а тешкоће у прилагођавању зависиле су и од саме перцепције појединца и интерпретације краја њихове спортске каријере што је било **полазиште** овог истраживања.

На основу теоријске поставке проблема истраживања, дефинисан је **предмет** овог истраживања који је утврдио који су то спортски и ван спортски фактори који утичу на квалитет окончања једне спортске каријере у врхунском спорту.

Циљ истраживања је био да покаже да се квалитет окончања једне успешне спортске каријере базира на добровољном престанку бављења спортом, планирању окончања каријере пре њеног завршетка, субјективној процени достигнућа, претежно на идентитету спортисте, степену образовања, ефективној социјалној подршци (породице, тренера, пријатеља) и непостојању негативних промена које проистичу ван оквира спорта.

У сагласности са циљем, постављени су **задаци** истраживања који су обухватили:

- Разумевање процеса окончања спорске каријере, које обухвата и спортске и аспекте ван спорта, даје сложенију и вешеструку перспективу току окончања једне каријере у врхунском спорту и прилагођавању животу после спорта,
- Утврђивање фактора у спорту и ван њега који утичу на квалитет окончања једне врхуске спортске каријере,
- Поређење резултата досадашњих истраживања на ову тему са случајем прилагођавања пост спортском животу врхунских спортиста из наше земље,
- Посматрање на окончање спортске каријере као прилике за даљи саморазвој спортиста и давање смерница за што безболнији процес прилагођавања новим улогама у животу.

3. ЗНАЧАЈ И АКТУЕЛНОСТ ИСТРАЖИВАЊА

У овом поглављу кандидат Јелена Арсић истиче значај и актуелност истраживања утицаја спортских и ван спортских чинилаца на окончање каријере врхунских спортиста.

Овај научно истраживачки рад представља допринос подизању свести код самих спортиста, спортских стручњака и спортске јавности о нужној потреби образовања током трајања спортске каријере, психолошкој подршци за остваривање врхунских резултата и пре свега, о неопходној потреби планирања пост спортског начина живота.

Кандидат истиче да су спортисти давно престали да буду само људи којима је у опису професионалног живота бављење спортом и постали узор деце и омладине, синоним за успешне појединце, представници једне нације и носиоци брэнда једне земље.

Актуелност овог истраживања се огледа у томе што се свакодневно дешавају све сложенији изазови који утичу на промене у систему спорта и које повећавају интересовање за проучавање спортиста и њихових каријера, првенствено због самог друштвеног значаја који спорт има данас.

Значај истраживања се огледа у дефинисању фактора и утицаја значајних у процесу окончања спортских каријера, скретању пажње активним спортистима на значај планирања пост спортске каријере ради што боље адаптације на живот који их даље чека, да да неке основне смернице активним спортистима, како да што

спремније дочекају последњу фазу своје спортске каријере и да се без већих проблема прилагоде новим улогама у животу и започну неку нову каријеру и да прикаже позитивне примере и искуства наших спортиста који су своју каријеру окончали са врхунским резултатима и успешно прошли процес транзицију од спортисте ка бившем спортисти.

4. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат Јелена Арсић је на основу предмета, полазишта, циљева и теоријско методолошких истраживања као и коришћења релевантних библиографских извора, дефинисала следеће хипотезе:

ГХ – Квалитет окончања спортске каријере базира се на припреми и планирању пост спортског начина живота

Помоћне хипотезе:

X₁ - Степен добровољности и поступности важан је предуслов за безболнији процес прилагођавања животу после спорта.

X₂ - Степен спортског идентитета један је од одлучујућих фактора за квалитет транзиције, јер јак спортски идентитет води ка тежем процесу окончања каријере.

X₃ - Спортисти који су постигли значајне успехе у својој каријери, не гледајуна процес њеног окончања негативно и не суочавају се са великим психо-социјалним проблемима.

X₄ - Утицај фактора који нису у директној вези са спортом (социјални контакти, степен образовања, лични односи), значајно доприносе квалитету транзиције.

X₅ - Врхунски спортисти имају свест о окончању каријере, али се не баве дугорочним планирањем живота после спорта.

5. ТЕОРИЈСКО МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

У овом истраживачком раду лонгитудиналног карактера кандидат Јелена Арсић је применила каузално-дескриптивни, историјски и статистички метод.

У истраживању је посебну пажњу посветила прикупљању великог броја извора који се односе на истраживачку појаву разумевању окончања спортске каријере у врхунском спорту, као значајне фазе спортског начина живота и најзначајнијег полазишта нове наступајуће будућности бившег спортисте у некој новој улози.

При проучавању извора кандидат Јелена Арсић је извршила одговарајућу научну критику научне и стручне литературе, везане за различите услове и аспекте проучавања спортске каријере, са акцентом на проблеме са којима се спортисти суочавају при њеном окончању.

На основу прикупљених извора, везаних за изучавање дефинисане појаве, након изведене научне критике, поступком синтезе дошла је до закључака који су нам пружили корисне методолошки и научно прилагођене сугестије које нам користе у даљем разумевању окончања спортске каријере. У реализовању таквог настојања кандидат Јелена Арсић је користила дескриптивно - аналитички приступ у изналагању неопходних објашњења и решења проблема овог истраживања.

Статистички метод се огледа у обради резултата истраживања поступком дескриптивне статистике кроз систематизацију закључака прикупљених са разних стручних расправа, скупова и саветовања из области спортске делатности, а из односне истраживачке области, на основу индивидуалних интервјуа, најреалније и најчешће стратегије прикупљања података квалитативног истраживања и коришћењем упитника састављеним од питања релевантних за добијање резултата истраживања, а који су на адекватан начин пружили одговоре на питања постављене теме.

6. СТРУКТУРА И САДРЖАЈ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација под називом "Утицај спортских и ван спортских чинилаца на окончање каријере врхунских спортиста" садржи дванаест поглавља са резимеом на српском и енглеском језику.

САЖЕТАК
SUMMARY

1. УВОД
2. ПОЛАЗИШТА ИСТРАЖИВАЊА
 - 2.1. Предмет истраживања
 - 2.2. Циљ и задаци истраживања
3. ПРЕГЛЕД ДОСАДАШЊИХ ИСТРАЖИВАЊА
4. АКТУЕЛНОСТ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА
5. ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА
6. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА
 - 6.1. Дескриптивна анализа
 - 6.2. Непараметријски статистички тестови
 - 6.3. Учесници истраживања
 - 6.4. Инструменти и процедуре
7. СПОРТСКА ИНДУСТРИЈА И ПРОФЕСИОНАЛНИ СПОРТ
8. СПОРТСКА КАРИЈЕРА У ВРХУНСКОМ СПОРТУ
 - 8.1. Развој каријере врхунских спортиста
 - 8.1.1. Фаза генерализације
 - 8.1.2. Фаза диференцијације
 - 8.1.3. Фаза специјализације
 - 8.1.4. Фаза инволуције
 - 8.2. Значај правилног управљања каријером
9. ОКОНЧАЊЕ СПОРТСКЕ КАРИЈЕРЕ
 - 9.1. Теоријски модел краја спортске каријере
 - 9.1.1. Социјално-геронтолошка теорија
 - 9.1.2. Модел социјалне смрти
 - 9.1.3. Модел друштвене свести
 - 9.1.4. Транзициони модели краја каријере
 - 9.1.4.1. Транзициони модел спортске каријере - Стамбулова
 - 9.1.4.2. Развојни модел транзиције – Вилеман и Лавали
 - 9.1.4.3. Аналитички модел социјалне студије – Сусман
 - 9.1.4.4. Модел људске адаптације на транзицију – Шлосберг
 - 9.2. Утицај спортског идентитета и достигнућа током каријере на окончање спортске каријере
 - 9.2.1. Спортски идентитет и задовољство животом
 - 9.2.2. Спортски идентитет и психолошко прилагођавање

- 9.3. Значај социјалне подршке за спортисту који се суочава са крајем каријере
- 9.4. Образовни статус спортисте и његов значај на лични развој у процесу транзиције
- 9.5. Значај психолошке подршке у окончању каријере
- 10. СМЕРНИЦЕ ЗА УСПЕШНО ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ЖИВОТУ ПО ОКОНЧАЊУ КАРИЈЕРЕ
 - 10.1. Програми у развоју спортске каријере
 - 10.2. Смернице МОК-а за прилагођавање пост спортском животу
- 11. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СА ДИСКУСИЈОМ
 - 11.1. Основни дескриптивни статистици
 - 11.2. Тестирање главне хипотезе
 - 11.3. Тестирање прве помоћне хипотезе
 - 11.4. Тестирање друге помоћне хипотезе
 - 11.5. Тестирање треће помоћне хипотезе
 - 11.6. Тестирање четврте помоћне хипотезе
 - 11.7. Тестирање пете помоћне хипотезе
 - 11.8. Дискусија
- 12. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА
- ЛИТЕРАТУРА
- ПРИЛОЗИ

7. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ДИСКУСИЈА

Спортисти са врхунским каријерама и резултатима у спорту имају само неке заједничке спортске особине попут снаге, високог степена воље и мотивације, марљивости, труда и спремности на одрицање. Само су те особине оно што је сасвим сигурно да је баш то што је дефинисало њихове резултате, што не значи да је само то утицало на њих.

Квалитет окончања једне спортске каријере условљен је тешкоћама са којима се спортисти суочавају по њеном окончању и потенцијалним проблемима који у мањој или већој мери утичу на процес прилагођавања постспортском животу и новим улогама у животу после спорта. Ти потенцијални проблеми и тешкоће су психолошке и психосоцијалне природе, као и проблеми са избором нове професије по окончању примарне, спортске. Бивши спортисти који су завршили каријеру добровољно углавном су задовољнији својим животом, него они који је нису добровољно окончали. Резултати овог истраживања показују да могућност контроле на одлуку о окончању каријере, као и поступност у том процесу, за собом повлачи мање проблема у прилагођавању новим улогама у животу.

Кандидат наводи да је мало врхунских спортиста спремно да крајње отворено разговара о себи и својој каријери, па је то и разлог невеликог броја испитаника, али свакако значајног, с обзиром да се ради о циљано селектованом узорку испитаника.

Спортечки фактори који имају утицаја на окончање каријере врхунских спортиста, како наводи кандидат, су добровољно окончање каријере, субјективна процена достигнућа и степен спортског идентитета. Фактори ван спорта који имају утицаја на квалитет окончања спортске каријере врхунских спортиста су социјална подршка, ниво образовања и планирање постспортског живота.

На основу спроведеног истраживања у коме су анкетирани врхунски спортисти, од којих су неки и олимпијци, кандидат закључује да могућност контроле на одлуку о окончању каријере, као и поступност у том процесу, за собом повлачи мање проблема у прилагођавању новим улогама у животу. Стога је потврдила претпоставку да су степен добровољности и поступности важан предуслов за безболнији процес прилагођавања животу после спорта.

Спортечки идентитет представља степен до којег спортиста процењује себе као особу кроз своја спортска достигнућа. Спортечки идентитет се обично везује са степеном фокуса на спорт, уз занемаривање осталих аспеката живота. Резултати истраживања показују да степен спортског идентитета ипак није један од

одлучујућих фактора за квалитет транзиције, а да претпоставка да јак спортски идентитет води ка тежем процесу окончања каријере није потврђена.

Истраживањем је утврђено да спортисти који су постигли значајне успехе у својој каријери, не гледају на процес њеног окончања негативно и не суочавају се са великим психо-социјалним проблемима. Немају проблем у прилагођавању новим улогама и не недостаје им примарна професија у тој мери да би занемарили своју садашњу улогу у друштву.

Процес образовања у току спортске каријере, подршка околине, спортских организација, као и саиграча и тренера, односно утицај фактора који нису у директној вези са спортом немају велику улогу у квалитету транзиције спортисте ка постспортском животу. Резултати истраживања показују да су подједнако успешно прилагођавање животу после спорта и новим улогама у животу, имали и испитаници који су ванспортске факторе, њихову подршку и значај оценили високо, али и они који је нису имали у великој мери и не сматрају је много значајном за свој процес транзиције; чак су ти испитаници пријавили и краћи временски период транзиције.

Истраживање је показало и да се врхунски спортисти током своје спортске каријере посвећују планирању постспортског живота. Они испитаници који нису планирали постспортски живот, своју спортску каријеру окончали су нагло услед спортских повреда.

На основу добијених резултата, кандидат Јелена Арсић закључује да се квалитет окончања спортске каријере базира на припреми и планирању постспортског начина живота.

Због тога сматрамо да добијени резултати истраживања чине значајни научни допринос у сагледавању утицаја спортских и ван спортских чинилаца на окончање каријере врхунских спортиста.

8. ЛИТЕРАТУРА

У овом поглављу кандидат је навео широку лепезу библиографских јединица који су коришћени током израде докторске дисертације.

1. Albion, M.J., & Fogarty, G.J. (2005). Career decision making for young elite athletes: Are we ahead on points. *Australian Journal of Career Development*, 14, 51-63.
2. Alfermann, D., & Stambulova, N. (2007). A developmental perspective on transition faced by athletes. In G. Tennenbaum, R. Eklund (ed). *Handbook of sport psychology* (pp. 712-733). New York: John Wiley & Sons, Inc.
3. Alfermann, D., Stambulova, N., & Zemaityte, A. (2004). Reactions to sport career termination: a cross-sectional comparison of German, Lithuanian, and Russian athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 5, 61-75.
4. Alfermann, D. (2005). Career transition and concomitant changes in athletes. In *Proceeding of 11th World Congress of Sport Psychology*. Dostupno preko: <https://www.issp2005.com/program.asp>.
5. Alfermann, Dorothee. (2004). Career Transitions in Sport. *Psychology of Sport and Exercise* 5 (1): 7-20.
6. Alfermann, D. (2000). Causes and consequences of sport career termination. In D. Lavalee & P. Wylleman (Eds.), *Career transition in sport; International perspective* (pp. 45-58). Morgan-town, WV: Fitness Informational Technology.
7. Alfermann, D., & Gross, A. (1997). Coping with career termination: it all depends on freedom of choice. In R. Lidor, & M. Bar-Eli (Eds.), *Proceedings of the ninth world congress on sport psychology* (pp. 65-67). Netanya: Wingate Institute for Physical Education and Sport.
8. Allison, M.T., & Meyer, C. (1988). Career problems and retirement among elite athletes: The female tennis professional. *Sociology of Sport Journal*, 5, 212-222.
9. Armstrong, J. Scott (2007). Significance tests harm progress in forecasting. *International Journal of Forecasting* 23.
10. Andersen, Mark B. (2000): *Doing Sport Psychology*. Illinois: Human Kinetics.
11. Anderson, D., Morris, T. (2000). Athlete lifestyle programs. In D. Lavalee & P. Wylleman (Eds.), *Career transition in sport; International perspective* (pp. 59-80). Morgan-town, WV: Fitness Informational Technology.

12. Anderson, D.R. Burnham, K.P. & Thompson, W.L. (2000) Null hypothesis testing: problems, prevalence an alternative *Journal of Wildlife Management* 64.
13. Arsić, J. (2008). Sportista kao brend, master rad. Fakultet za menadžment u sportu, Beograd.
14. Arsić, J. (2007). Upravljanje košarkaškom karijerom u savremenoj sportskoj industriji, diplomski rad. Fakultet za menadžment u sportu, Beograd.
15. Atchley, R.C. (1980). *The social forces in later life*. Belmont, CA: Wadsworth.
16. Bartlett, Roger, Chris Gratton in Christer Rolf. (2006). *Encyclopedia of International Sports Studies*. New York: Taylor & Francis.
17. Baillie, P. H. F & Danish, S. J (1992). Understanding a career transition of athletes. *The Sport Psychologist*, 6, 77-98.
18. Baillie, Patrick H. F (1993): Understanding retirement from sports: Therapeutic ideas for helping athletes in transition. *The Counseling Psychologist* 21 (3). Dostopno preko: <http://tcp.sagepub.com/content/21/3/399.abstract> (20. november 2014).
19. Blaesild, K., & Stelter, R. (2003). Psychological and Social consequences of career transition out of professional football – A multiple case study. In Reinhard Stelter (Ed.); *Proceedings of the 11th European Congress of Sport Psychology* (p.35). Copenhagen: European Federation of Sports Psychology.
20. Blinde, Elaine. M. in Susan L. Greendorfer. (1985). A reconceptualization of the process of leaving the role of competitive athlete. *International Review of Sociology of Sport*
Dostopnoprsko:<https://secure.sportquest.com/su.cfm?articleno=178473&title=178473> (3. december 2013).
21. Blinde, E. & Stratta, T.M. (1992). The sport career death of college athletes: Involuntary and unanticipated sport exit. *Journal of Sport Behavior*, 15, 3-20.
22. Bloom, B. (1985). *Developing talent in young people*. Ballantine Book: New York.
23. Brewer, B. W., Van Raalte, J.L., & Linder, D.E. (1993). Athletic identity: Hercules' muscles or Achilles' heel? *International Journal of Sport Psychology*, 24, 237-254.
24. Brewer, B. W., Selby, C. L., Linder, D. E., & Petitpas, A. J. (1999). Distancing oneself from a poor season: Divestment of athletic identity. *Journal of Personal and Interpersonal Loss*, 4, 149-162.

25. Brewer, B. W., Van Raalte, J.L., & Patitpas, A. J. (2000). Self-identity issues in sport career transitions. In D. Lavalee & P. Wylleman (Eds.), *Career transition in sport; International perspective* (pp. 29-43). Morgantown, WV: Fitness Informational Technology.
26. Brewer, B. W., & Cornelius, A. E. (2001). Norms and factorial invariance of the Athletic Identity Measurement Scale. *Academic Athletic Journal*, 16, 103-113.
27. Brewer, B. W., Cornelius, A. E., Stephan, Y., & Van Raalte, J. L. (2010). Self-protective changes in athletic identity following anterior cruciate ligament reconstruction. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 1-5.
28. Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
29. Botterill, C. (1981). What "endings" tell us about "beginnings." In T. Orlick, J. Patingston & J. Salmela (Eds.). *Proceedings of the fifth world congress of sport psychology*. Ottawa: Fitness and Amateur Sport.
30. Botterill, C. (1988). Preventing burnout and retirement problems. *Canadian Academy of Sports Medicine*, 8, 28-29.
31. Bruner, M., Munroe-Chandler, K., & Spink, K. (2008). Entry into elite sport: A preliminary investigation into the transition experience of rookie athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 20, 236-252.
32. Carver, R.P. (1978) The case against statistical significance testing. *Harvard educational Review* 48.
33. Caplan, R., Vinokur, A., Price., & Van Ryn, M. (1989). Job Seeking, Reemployment, And Mental Health: A Randomized Field Experiment I Coping with Job Loss. *Journal of Applied Psychology*, 10, 74, 759-769.
34. Cecic Erpic, S. (1998). Following the development of life structures and life satisfaction: comparison between former top athletes and non-athletes. Master thesis, University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenia.
35. Cecic Erpic, S. (1999). Differences between voluntary and involuntary sport career termination. In V. Hosek, P. Tillinger, & L. Bilek (Eds.), *Proceedings of the 10th European congress of sport psychology, Part 1* (pp. 147-149). Pague: Charles University.
36. Cecić-Erpič, S. (2002). *Konec športne kariere*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

37. Cecic Erpic, S., Wylleman, P. & Zupancic, M. (2004). The effect of athletic and non-athletic factors on the sports career termination process. *Psychology of Sport and Exercise*, 5, 45-59
38. Chow, B. C. (2002). Support for elite athletes retiring from sport: The case in Hong Kong. *Journal of the International Council for Health Physical Education Sport and Dance*, 38, 37-42.
39. Clausen, John A. (1968). *Socialization and Society*. Boston: Little Brown and Company.
40. Coakley, Jay J. (1983). Leaving competitive sport: Retirement or rebirth? *Quest* 35 (1): 1-11.
41. Coakley, J.J. (2001). *Sport in Society; Issues and Controversies*, 7th Ed. New York, NY: MC: Grow- Hill.
42. Coakley, Jay J. Eric Dunning. (2002): *Handbook of Sports Studies*. Washington: SAGE.
43. Cockerill, Ian M. (2001). *Solutions in Sport Psychology*. Oxford: Cengage Learning EMEA.
44. Cote, J. Baker, J., & Abernethy, B. (2007). Practice and play in the development of sport expertise. In G. Tenenbaum & R.C. Eklund (Eds.), *Handbook of sport psychology* (3rd ed., pp. 184-202). New York: Wiley.
45. Cote, J., & Fraser – Thomas, J. (2007). The health and development benefits of youth sport participation. In P. Crocker (Ed.) *Sport Psychology: A Canadian perspective* (pp.266-294). Toronto, Ontario, Canada: Pearson.
46. Cote, J., Lidor, R., & Hackfort, D. (2009). To sample or to specialize? Seven postulates about youth sport activities that lead to continued participation and elite performance. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 7 7-17.
47. Crook, J.M. & Robertson, S.E. (1991). Transitions out of elite sport. *International Journal of Sport Psychology*, 22, 115-127.
48. Cummings, E., Dean, L.R., Newell, D.S. & McCaffrey, I. (1960). Disengagement A-tentative theory of aging. *Sociometry* 13, 23.
49. Cummins, R.A. (1998). "The second approximation to an international standard for life satisfaction". *Social Indicators Research* 35, pp. 179–200.

50. Čačija, G. (2007). Qualitative study of the career transition from junior to senior sport in Swedish basketball. . In Cecilia Engström Master's Thesis, Dual career for student-athletes: A longitudinal study of adaptation during the first six months at the sport gymnasium in Sweden, Lund University.
51. Danish, S.J., Petitpas, A.J., & Hale, B.D. (1993). Life development intervention for athletes: life skills through sports. *The Counseling Psychologist*, 21(3), 352-385.
- European Federation of Sport (2000). Position statement 3: sports career transitions. In D. Lavalle, & P. Wylleman (Eds.), *Career transitions in sport: International perspective* (pp. 259-261). Morgantown: Fitness Information Technology.
52. D' Andrea, M., & Daniels, J. (2005). Respectful sport psychology: A multidimensional-multicultural competency model. *ESPNews*, 19(1), 9.
53. Dowd, J.J. (1975). Ageing as an exchange: A preface to theory. *Journal of Gerontology*, 30.
54. Dupona-Topić, Mojca. (2006). Vprašalnik za bivše vrhunske športnike. Ljubljana: interno gradivo.
55. Fish, M. B., Grove, J. R., & Eklund, R. C. (1999). Changes in athletic identity following state team selection trials. Paper presented at the IOC World Congress on Sport Sciences with the Annual Australian Conference of Science and Medicine in Sport, Sydney, Australia.
56. Fletcher, D., & Hanton, S. (2003). Sources of organizational stress in elite sports performers. *The Sport Psychologist*, 17, 175–195.
57. Fortunato, Vanda, Keith Gilbert. (2003). *Reconstructing Lives – The problem of retirement from elite sport*. Illinois: Common Ground.
58. Franck, A. (2009). Individual and team sports athletes in the transition from junior to senior sports. D-thesis in sport psychology, 91-120 ECTS. School of Social and Health Sciences. Halmstad University.
59. Franck, A., & Tuovila, F. (2008). Differences and similarities between athletes in the beginning and middle of the transition from junior to senior sports. C-uppsats i psykologi med inriktning idrott, 61-90 hp. Sektionen för Hälsa och Samhälle, Högskolan i Halmstad.
60. Friedlander, L.J., Reid, G.J., Shupak, N., & Cribbie, R. (2007). Social support, self-esteem, and stress as predictors of adjustment to University among first-years undergraduates. *Journal of College Student Development*, 48, (3), 259-274.

61. Friedman, Russell, John W. James. (2008): The Myth of the Stages of Dying, Death and Grief. *Skeptic Magazine* 14 (2). Dostopno preko: <http://www.docstoc.com/docs/55907535/The-myth-of-the-stages-of-dying-death-and-grief>(Critical-essay) (18. november 2015).
62. Freedman, A. (1998). Pathways and Crossroads to Institutional Leadership. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 50(3), 131-151
63. Gardner, Frank L. in Zella E. Moore. (2005). *Clinical Sport Psychology*. New York: Human Kinetics.
64. Gati, L., Krausz, M., & Osipow, S. (1996). A Taxonomy of Difficulties in Career Decision Making. *Journal of Counseling Psychology*, 10, 43(4), 510-526.
65. Gill, D. (2007). Gender and cultural diversity. In G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.), *Handbook of Sport Psychology* (3rd ed., pp. 823-844). New York. Wiley.
66. Gill, Diane L. in Lavon Williams. (2008). *Psychological Dynamics of Sport and Exercise*. Illinois: Human Kinetics.
67. Goodman, Roger. (2008). Japan's 'International Youth'. *American Anthropologist* 106 (4): 710-718.
68. Gorbett, F. J. (1985). Psycho-social adjustment of athletes to retirement. In L. K. Bunker, R. J. Rotella, & A. Reilly (Eds.), *Sport psychology: Psychosocial considerations in maximizing sport performance* (pp. 288-294). Ithaca: Movement Publications.
69. Gordon, Sandy. (1995). *Career transitions in competitive sport - sport psychology: theory, applications and issues*. Brisbane: John Wiley and Sons.
70. Gratton, C., & Jones, I. (2004). *Research methods for sport studies*. New York: Routledge.
71. Grove, J. R., Fish, M., & Eklund, R. C. (2004). Changes in athletic identity following team selection: Self-protection versus self-enhancement. *Journal of Applied Sport Psychology*, 16, 75-81.
72. Grove, J.R., Lavalee, D., Gordon, S. & Harvey, J. (1998). Account-making: A model of understanding and resolving distressful reactions to retirement from sport. *The Sport Psychologist*, 12, 52-67.
73. Harvey, John H. (1998). *Perspectives on Loss: A Sourcebook*. Philadelphia: Psychology Press.

74. Hill, P. & Lowe, B. (1974). Inevitable metathesis of the retiring athletes. *International Review of Sport Sociology*, 4, 5-32.
75. Hellstedt, J.C. (1995). Invisible players: A family systems model. In S. Murphy (Ed.), *Sport psychology interventions* (pp. 117—146). Champaign, IL: Human Kinetics.
76. Hojnik-Zupanc, Ida. (1997). *Dodajmo življenje leto m*. Ljubljana: Gerontološko društvo Slovenije.
77. Hoyer, William J., John M. Rybash, Paul Roodin. (1999). *Adult Development and Aging*. Lansing: McGraw-Hill College.
78. Houle, J. L. W., Brewer, B. W., & Kluck, A. S. (2010). Developmental trends in athletic identity: A two-part retrospective study. *Journal of Sport Behavior*, 33, 146-159. Dostupno preko: <http://www.southalabama.edu/psychology/journal.html>.
79. Johnson, U. (2000). Short-term psychological intervention: A study of long-term injured competitive athletes. *Journal of Sport Rehabilitation*, 9, 207–218.!
80. Jorlén, D. (2007). Career transitions for Swedish golf juniors: From regional to national junior elite competitions. In Cecilia Engström Master's Thesis, *Dual career for student-athletes: A longitudinal study of adaptation during the first six months at the sport gymnasium in Sweden*, Lund University.
81. Jowett, Sophia i David Lavallee. (2007). *Social Psychology in Sport*. New York: Human Kinetics.
82. Kadlick, J., & Flemr, L. (2008). Athletic career termination model in Czech Republic: Aqualitative exploration. *International Review for the Sociology of sport*, 43, 251-269.
83. Keegan, R., Spray, C., Harwood, C., & Lavallee, D. (2010).The motivation atmosphere in youth sport: Coach, parents, and peers influence on motivation in specializing sport participants. *Journal of Applied Sport Psychology*, 22, 87-105.
84. Kerr, G. & Dachyshyn, A. (2000). The retirement experience of elite female gymnasts. *Journal of Applied Sport Psychology*, 12, 115-133.
85. Kolt, Gregory S. in Lynn Snyder-Mackler. (2003). *Physical Therapies in Sport and Exercise: Principles and Practice*. Livingston: Elsevier Health Sciences.
86. Kornspan, A., & Etzel, E. (2001). The relationship of demographic and psychological variables to career maturity of junior college student-athletes. *Journal of College Student Development*, 42, 122–132.

87. Koukouris, K. (1991). Quantitative aspects of the disengagement process of advanced and elite Greek male athletes from organized competitive sport. *Journal of Sport Behavior*, 15, 222-246.
88. Koukouris, K. (1994). Constructed case studies: Athletes' perspectives of disengaging from organized competitive sport. *Sociology of Sport Journal*, 11, 114-139.
89. Krsmanović, V. (2006). *Sociologija sporta*. Beograd: Fakultet za menadžment u sportu
90. Kubler-Ross, E. (1969). *On death and dying*. New York: McMillan.
91. Kuypers, J.A. & Bengston, V.L. (1973). Social breakdown and competence: A model of normal aging. *Human Development*, 16.
92. Lally, P. (2007). Identity and athletic retirement: A prospective study. *Psychology of Sport and exercise*, 8, 85-99
93. Lamont-Mills, A., & Christensen, S. (2006). Athletic identity and its relationship to sport participation levels. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 9, 472-478.
94. Lang, F. R., & Heckhausen, J. (2001). Perceived control over development and subjective well-being: Differential benefits across adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 509-523.
95. Lavalley, D., Gordon, S., & Grove, J. R. (1997). Retirement from sport and the loss of athletic identity. *Journal of Personal and Interpersonal Loss*, 2, 129-147.
96. Lavalley, D., Grove, J. R., & Gordon, S. (1997). The causes of career termination from sport and their relationship to post retirement adjustment among elite amateur athletes in Australia. *Australian Psychologist*, 32, 131-135.
97. Lavalley, David in Paul Wylleman. (2000). *Career Transitions in Sport: International Perspectives*. Morgantown: Fitness Information Technology.
98. Lavalley, D., Kremer, J., Morgan, A. P., & Williams, M. (2004). *Sport psychology: Contemporary themes*. Basingstoke, Hampshire, England: Palgrave Macmillan
99. Lavalley, D. (2005). The effect of a life time development intervention on sports career transition adjustment. *The Sport Psychologist*, 19, 193-202.
100. Lavalley, D. & Robinson, H. K. (2007). In pursuit of an identity: A qualitative exploration of retirement from women's artistic gymnastics. *Psychology of Sport and Exercise*, 8, 119-141.

101. Lazarus, Richard S. in Susan Folkman. (1984). *Stress, Appraisal, and Coping*. New York: Springer.
102. Lerch, S.H. (1981). The adjustment to retirement of professional baseball players. In S. L. Greendorfer & A. Yiannakis (Eds.). *Sociology of Sport: Diverse perspectives*. West Point, NY: Leisure Press.
103. Lerch, S.H. (1984). The adjustment of athletes to career ending injuries. *Arena Review*, 8, 54-65.
104. Lidor, Ronnie in Michael Bar-Eli. (1999). *Sport psychology: Linking theory and practice*. Morgantown: Fitness Information Technology.
105. Lindner, K.J & Johns, D.P. (2004). Factors in withdrawal from youth sport: A proposed model. *Journal of Sports Behavior*, 14, 3-16.
106. Lovrić, M., Komić, J., Stević, S. (2006). *Statistička analiza metodi i primjena*. Ekonomski fakultet Banja Luka.
107. Lundberg, Carol A. (2004). An Overview of Nancy K. Schlossberg's Transition Theory. Dostopnoreko: www.ceciliasantiago.com/ (6. november 2015).
108. Mateos, M., Torregrosa, M., & Cruz, J. (2008). Evaluation of a career assistance programme for elite athletes: satisfaction levels and exploration of making career decisions and athletic identity. *Kinesiologia Slovenica*, 14, (1), 14–27.
109. MacNamara, A., & Collins, D. (2010). The role of psychological characteristics in managing the transition to university. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 353–362.
110. Martinelli, E. A. (2000). Career decision making and student-athletes. In D. A. Luzzo (Ed.), *Career counseling of college students—An empirical guide to strategies that work* (pp. 201–215). Washington DC: American Psychological Association.
111. McPherson, B.D. (1980). Retirement from professional sport: The process and problems of occupational and psychological adjustment. *Sociological Symposium*, 30, 126–143.
112. Mihovilović, M. (1968). The status of former sportsmen. *International Review of Sport Sociology*, 3, 73—93.
113. Mihovilović, M. O. (1974). *Vrhunski sportaši: Biološki, psihološki, sociološki, ekonomski i sportski element iz života i rada vrhunskih sportaša Jugoslavije*. Zagreb, Yugoslavia: Institute of Social Research.

114. Miller, P. S., & Kerr, G. A. (2003). The role experimentation of intercollegiate student athletes. *The Sport Psychologist*, 17, 196-219. Dostupno preko: <http://journals.humankinetics.com/tsp>.
115. Mostofsky, David I. Leonard D. Zaichkowsky. (2002). *Medical and Psychological Aspects of Sport and Exercise*. Morgantown: Fitness Information Technology.
116. Murphy, Shane M. (1995). *Sport Psychology Interventions*. Illinois: Human Kinetics.
117. Murphy, M. G., Petitpas, A. J., & Brewer, B. W. (1996). Identity foreclosure, athletic identity and career maturity in intercollegiate athletes. *The Sport Psychologist*, 10, 239-246.
118. North, J., & Lavalley, D. (2004). An investigation of potential users of career transition services in the United Kingdom. *Psychology of Sport and Exercise*, 5, 77-84.
119. Ogilvie, B. C., & Taylor, J. (1993). Career termination issues among elite athletes. In R. N. Singer, M. Murphey & L. K. Tennant (Eds.), *Handbook of research on sport psychology* (pp. 761-779). New York: Macmillan.
120. Orlick, T. (1980). *In pursuit of excellence*. Ottawa: Coaching Association of Canada.
121. Parker, K.B. (1994). "Has been" and "Wanna bee" Transition experiences of former major college football players. *The Sport Psychologist*, 8, 287-295.
122. Patterson, Christina M. (2008): Career Termination: The importance of helping college athletes face the challenges of athletic career termination. Dostupno preko: <http://www.lifeaftersports.org/article-patterson.php> (12. november 2015).
123. Pavot, W., Diener, E., Randall, C., & Sandvik, E. (1991). Further validation of the Satisfaction With Life Scale: Evidence for the cross-method convergence of well-being measures. *Journal of Personality Assessment*, 57, 117-123.
124. Pearson, R. E., & Petitpas, A. (1990). Transitions of athletes: Developmental and preventive perspectives. *Journal of Counseling and Development*, 69, 7-10.
125. Perna, F. M., Ahlgren, R. L., & Zaichkowsky, L. (1999). The influence of career planning, race, and athletic injury on life satisfaction among recently retired collegiate male athletes. *The Sport Psychologist*, 13, 144-156. Dostupno preko: <http://journals.humankinetics.com/tsp>.
126. Petitpas, A., Champagne, D., Chartrand, J., Danish, S., & Murphy, S. (1997). *Athlete's guide to career planning-key to success from the playing field to professional life*. Human Kinetics.

127. Petitpas, A. J., Champagne, D., Chartrand, J., Danish, S., & Murphy, S. (1997). *Athlete's guide to career planning*. Champaign, IL: Human Kinetics.
128. Pummell, B., Harwood, C., & Lavalley, D. (2008). Jumping to the next level: A qualitative examination of within-career transition in adolescent event riders. *Psychology of Sport and Exercise*, 9, 427-447.
129. Rees, T., & Hardy, L. (2000). An investigation of the social support experiences of high-level sports performers. *The Sport Psychologist*, 14, 327-347.
130. Reynolds, J.M (1981). The effects of sports retirement on the job satisfaction of the former football players. In S. L. Greendorfer & A. Yiannakis (Eds.). *Sociology of Sport: Diverse perspectives*. West Point, NY: Leisure Press.
131. Riedl, L., Borggreffe, C., & Cachay, K. (2010). Elite sports versus university studies? Organizational changes and networking as structural solutions to the inclusion problem facing elite students in Germany. In Wagner, U., Strom, R. K., & Hoberman, J. (Eds.). *Observing Sport, Modern system theoretical approaches*. Paderborn: Media-Print Informationstechnologie GmbH.
132. Roberts, Glyn C. (2001). *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. New York: Human Kinetics.
133. Samuel, R., & Tenenbaum, G. (2011). How do athletes perceive and respond to change-events: an exploratory measurement tool. *Psychology of Sport Exercise*, 1-15 in press.
134. Schlossberg, Nancy. (1981). A model for analyzing human adaptation to transition. *The Counseling psychologist* 9 (2): 1-18.
135. Schlossberg, N. K. (1989), Marginality and mattering: Key issues in building community. *New Directions for Student Services*, 1989: 5-15.
136. Schlossberg, N., Lynch, A.Q., & Chickering, A.W. (1989). *Improving higher education environments for adults*. San Francisco: Jossey-Bass.
137. Schlossberg, N., Waters, E. B., & Goodman, J. (1995). *Counseling adults in transition: Linking practice with theory*. New York: Springer.
138. Schmid, J., & Seiler, R. (2003). Leaving competitive sports: Reasons for positive and negative transitions. In Reinhard Stelter (Ed.); *Proceedings of the 11th European Congress of Sport Psychology* (p.152). Copenhagen: European Federation of Sports Psychology.

139. Shachar, B., Brewer, B. W., Cornelius, A. E., & Petitpas, A. J. (2004). Career decision-making, athletic identity, and adjustment difficulties among retired athletes: a comparison between coaches and non-coaches. *Kinesiology Slovenica*, 10, 71-85. Dostupno preko: <http://www.kinsi.si/>
140. Shaughnessy, J., Zechmeister, E., & Zechmeister, J. (2006). *Research methods in psychology*, McGrawHill, New York.
141. Shevlin, M., Brunsten, V., & Miles, J. N. V. (1998). Satisfaction With Life Scale: Analysis of factorial invariance, mean structures and reliability. *Personality and Individual Differences*, 25, 911-916.
142. Simon, Robert L. (2004). *Fair Play: The Ethics of Sport*. Boulder: Westview Press.
143. Sinclair, D.A. & Orlick, T. (1993). Positive transitions of high-performance sport. *The Sport Psychologist*, 7, 38-150.
144. Smith, B., & Gilbourne, D. (2009). *Qualitative Research in Sport and Exercise*, 1, 1–2.
145. Stambulova, N. B. (1994). Developmental sports career investigations in Russia: a post-Perestroika analysis. *The Sport Psychologist*, 8, 221-237.
146. Stambulova, N. (2000). Athlete's crises: A developmental perspective. *International Journal of Sport Psychology*, 31, 584-601. Dostupno preko: <http://www.ijsp-online.com/>
147. Stambulova, N. (2003). Symptoms of a Crisis-Transition: A Grounded Theory Study. In N.Hassmen (Ed.), *SIPF Yearbook 2003* (pp. 97-109). Örebro: Örebro University Press.
148. Stambulova, N. (2004). Rådgivningens teoretiska modeller. In J.Fallby (Ed.) *Guiden till idrottspsykologisk rådgivning* (pp.50-67). Stockholm: SISU Idrottsböcker.
149. Stambulova, N. (2009). Talent development in sport: A career transitions perspective. In E. Tsung-Min Hung, R. Lidor, & D. Hackfort (Eds.) *Psychology of Sport Excellence* (pp. 63-74). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
150. Stambulova, N. (2010). Why a dual career? Consideration based on career development research in sport psychology, Paper presented at the Dual Career Conference, Bosön, Sweden.
151. Stambulova, N., Alfermann, D., Statler, T., & Côté, J. (2009). Career development and transitions of athletes: The ISSP Position Stand. *International Journal of Sport & Exercise Psychology*, 7, 395-412.

152. Stambulova, N. (2010). Counseling Athletes in Career Transitions: The Five-Step Career Planning Strategy. *Journal of Sport Psychology in Action*, 1, 95–105.
153. Stambulova, N. (2010). Professional culture of career assistance to athletes: A look through contrasting lenses of career metaphors. In T. V. Ryba, R. J. Schinke, and G. Tenenbaum (Eds.), *Cultural turn in sport psychology* (pp. 285–312). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
154. Starkes, J.L., Weir, P.L., Singh, P., Hodges, N.J & Kerr, T. (1999). Aging and retention of sport expertise. *International Journal of Sport Psychology*, 30, 283-301.
155. Stangor, C. (2007). *Research methods for the behavioural sciences- 3rd ed.* Houghton Mifflin Company, Boston, New York.
156. Stephan, Y., Bilard, J., Ninot, G., & Delignieres, D. (2003). Repercussions of transition out of elite sport on subjective well-being: A one year study. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15, 354–371.
157. Stephan, Y., Torregrosa, M. & Sanchez, X. (2007). The body matters: Psychological impact of retiring from elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 8, 73-83.
158. Stephens, P.A., Buskirk, S.W., Hayward, G.D., & Martinez del Rio, C. (2005) Information theory and hypothesis testing: a call for pluralism. *Journal of Applied Ecology*.
159. Stelter, R. (2003). New approaches to sport psychology: Critical reflections. Abstract from XIth European Congress of Sport Psychology, Copenhagen, Denmark.
160. Stelter, R. & Blaesild, K. (2003). Symposium 14: Career development in sport: Participants in the symposium on career transition in sport. *New Approaches to Exercise and Sport Psychology: Theories, Methods and Applications*. Institute of Exercise and Sport Sciences, Denmark.
161. Stier, J. (2007). Game, Name and Fame — Afterwards, Will I Still Be the Same? A Social Psychological Study of Career, Role Exit and Identity. *International Review for the Sociology of Sport*, 42(1), pp. 99-111.
162. Stoltenburg, A. L., Kamphoff, C. S., Lindstrom Bremer, K. (2011). Transitioning out of Sport: The psychosocial effects of collegiate athletes' career-ending injuries. *Athletic Insight*, 13 (2).
163. Sussman, M. (1979). An analytic model for the sociological study of retirement. In F.M Carp (Ed.). *Retirement* (pp.29-71). New York: Behavioural Publications.

164. Svoboda, B. & Vanek, M. (1982). Retirement from high-level competition. In T. Orlick, J. Partington, & J. Salmela (Eds.), *Mental training for coaches and athletes* (pp. 166-175). Ottawa: Coaching Association of Canada.
165. Swain, D.A. (1991). Withdrawal from sport and Schlossberg's model of transitions. *Sociology of Sport Journal*, 8, 152–160.
166. Tasiemski, T., Kennedy, P., Gardner, B. P., & Blaikley, R. A. (2004). Athletic identity and sports participation in people with spinal cord injury. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 21, 364-378. Dostupno preko: <http://journals.humankinetics.com/apaq>
167. Taylor, J. in Bruce C. Ogilvie. (1998). *Applied sport psychology: Personal Growth to peak performance*. Mountain View: Mayfield.
168. Taylor, J., & Ogilvie, B. C. (1994). A conceptual model of adaptation to retirement among athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 6, 1-20
169. Taylor, J., & Ogilvie, B.C. (2001). Career transition among elite athletes: Is there life after sport? In J.M Williams (Ed.), *Applied sport psychology: Personal growth to peak performance* (4th ed., 480-496) Mountain View, CA: Mayfield
170. Taylor, Jim i Gregory S. Wilson. (2005): *Applying Sport Psychology: Four Perspectives*. Illinois: Human Kinetics.
171. Thomas, M.J., Gilbourne, D., & Eubank, M. R. (2004). Young athletes in pursuit of excellence: The bi-directional nature of stress, coping and social support in close family relationships. Communication to the Annual Conference of the British Association of Sport and Exercise Sciences (BASES). *Journal of Sports Sciences*, 22, 313–314. Turner, Jeffrey S. Donald B. Helms. (1993): *Contemporary adulthood*. Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers.
172. Tomić, D. (2005). *Marketing u sportu: Sportska promocija i marketing miks*. Beograd: Fakultet za menadžment u sportu .
173. Torregrosa, M., Bioxandos, M., Voliente, L. & Cruz, L. (2004). Elite athletes' image of Retirement: The way to relocation in sport. *Journal of Psychology of Sport and Exercise*, 5, 35-43.
174. Ule-Nastran, Mirjana. (200). *Sodobne identitete - v vrtincu diskurzov*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
175. Van Rensburg, C. J., Surujlal, J., & Dhurup, M. (2011). Exploring wellness practices and barriers: A qualitative study of university student-athletes. *African Journal for Physical, Health Education, Recreation and Dance*, 17. 248-265.

176. Vanden Auweele, Y., De Cuyper, B., Van Mele, V., & Rzewnicki, R. (1993). Elite performance and personality: From description and prediction to diagnosis and intervention. In R. E. Singer, M. Murphy, & L. K. Tennant (Eds.), *Handbook of research on sport psychology* (pp. 257–289). New York: MacMillan.
177. Warriner, K. & Lavalley, D. (2008). The Retirement Experiences of Elite Female Gymnasts: Self-Identity and the Physical Self. *Journal of Applied Sport Psychology*, 20, 301–317.
178. Werthner, P. & Orlick, T. (1986). Retirement experiences of successful Olympic athletes. *International Journal of Sport Psychology*, 17, 337–363.
179. Webb, W. M., Nasco, S. A., Riley, S., & Headrick, B. (1998). Athlete identity and reactions to retirement from sports. *Journal of Sport Behavior*, 21, 338–362.
180. Williams-Ryce, B. T. (1996). After the final snap: cognitive appraisal, coping, and life satisfaction among former collegiate athletes. *Academic Athletic Journal*, Spring, 30–39.
181. Woods, C.B., Buckley, F., & Kirrane, M. (2004). The role of social support in the career transitions of young footballers. Communication to the Annual Conference of the British Association of Sport and Exercise Sciences (BASES). *Journal of Sports Sciences*, 22, 313–314.
182. Wuerth, S., Lee, M.J., & Alfermann, D. (2004). Parental involvement and athletes' career in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 5, 21–33
183. Wylleman, P., De Knop, P., Menkehorst, H., Theeboom, M., & Annerel, J. (1993). Career termination and social integration among elite athletes. In S. Serpa, J. Alves, V. Ferreira, & A. Paula-Brito (Eds.), *Proceedings of the eighth world congress of sport psychology* (pp. 902–905). Lisbon: Universidade Tecnica de Lisboa.
184. Wylleman, P. (1995). Talented young athletes and the interpersonal relationships in the athletic triangle. Doctoral dissertation, Vrije Universiteit Brussel Brussels, Belgium.
185. Wylleman, P., & De Knop, P. (1997). The role and influence of the psycho-social environment on the career transitions of student-athletes. In Bangsbo, J., Saltin, B., Bonde, H., Hellsten, Y., Ibsen, B., Kjaer, M., & Sjøgaard, G (Eds.). *Book of abstracts: 2nd Annual Congress of the European College of Sports Science* (pp. 90–91). Copenhagen: University of Copenhagen.
186. Wylleman, P., De Knop, P., & Sillen, D. (1998). Former Olympic athletes' perceptions of retirement from high-level sport. Paper presented at the 9th World Congress of Sport Psychology, Netanya, Israel.

187. Wylleman, P., Alfermann, D., & Lavallee, D. (Eds.). (1999). *Career transitions in competitive sports*. FEPSAC Monographs series #1. Switzerland: Biel.
188. Wylleman, P., De Knop, P., Ewing, M., & Cumming, S. (2000). Transitions in youth sport: A developmental perspective on parental involvement. In D. Lavallee & P. Wylleman (Eds.), *Career transitions in sport: International perspectives* (pp. 143-160). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
189. Wylleman, Paul. (2004). Career termination and social integration among elite athletes. *Psychology of Sport and exercise* 5 (1): 45-59.
190. Wylleman, P., Theeboom, M., & Lavallee, D. (2004). Successful Athletic Careers. In C. Spielberger (Ed), *Encyclopedia of Applied Psychology*, Vol 3, (pp. 511-517), New York: Elsevier.
191. Wylleman, P., & Lavallee, D. (2003). A developmental perspective on transitions faced by athletes. In M. Weiss (Ed.), *Developmental sport and exercise psychology: A lifespan perspective* (pp. 507-527). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
192. Wylleman, P., Alfermann, D., & Lavallee, D. (2004). Career transition in sport: European Perspectives. *Psychology of Sport and Exercise*, 5, 7-20.
193. Wylleman, P., Reints, A., & Dom, E. (2007). A qualitative exploration of the athletes-coach relationship throughout the sport career of elite Flemish female judokas. During the 12th international ACAPS Conference. ACAPS-KU Leuven, Leuven, Belgium.
194. Wylleman, P., Reints, A., Wanten, A., & Beyens, K. (2007). Swimmers' and coaches' perception of transitional changes after selection for an elite tennis school. During the 12th European Congress of Sport Psychology. FEPSAC, Halkidiki, Greece.

9. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

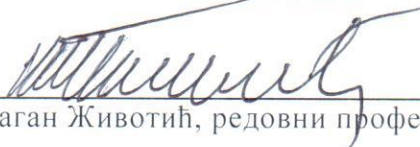
На основу целокурне анализе и оцене докторске дисертације кандидаткиње МА Јелене Арсић, под називом "**Утицај спортских и ван спортских чинилаца на окончање каријере врхунских спортиста**", Комисија је једногласно закључила да је докторска дисертација урађена у потпуности према предложеној и одобреној концепцији и у теоријском и емпиријском погледу даје оригиналан научни допринос развоју спорта. Комисија констатује да је кандидат користио одговарајућу домаћу и страну литературу, чиме је дао допринос изучавању и решавању актуелних питања. Комисија сматра да су се стекли услови за јавну одбрану докторске тезе и

ПРЕДЛАЖЕ

Научно-наставном већу Факултета за менаџмент у спорту Алфа БК Универзитета у Београду и Сенату Алфа БК Универзитета да прихвати докторску дисертацију МА **Иване Парчина** под називом "**Утицај спортских и ван спортских чинилаца на окончање каријере врхунских спортиста**" и да одобри јавну одбрану.

Београд, 03.04.2017. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Драган Животић, редовни професор

Факултета за менаџмент у спорту у Београду

др Јован Веселиновић, ванредни професор

Факултета за менаџмент у спорту у Београду

др Радован Илић, редовни професор

Факултета за физичку културу и менаџмент у спорту у Београду